

7 принципів та ідей для крутого уроку

1. Встановлюйте контакт із учнями

Вчитель розуміє, як складно встановлювати контакт із дітьми, коли в тебе тридцять уроків на тиждень по 25 учнів у класі. Але ми також пам'ятаємо, наскільки більше сил у нас вести урок і легше якщо ми з учнями один одного бачимо і знаходимося в одному емоційному просторі. Якщо учні знають, що вчитель визнає їх існування, вони емоційно набагато більше включені до навчання

Ідея: на перерві станьте у дверях і вітайтеся з кожним особисто. При великому навантаженні це може призвести до втоми, тому виберіть всього один урок на тиждень, який ви починатимете таким чином. Проведіть експеримент та простежте за результатами. Навіть одноразова подібна акція може бути цікавою.

2. Давайте учням вибір

Загалом давати учням вибір — страшно. Страшно, що вони не зможуть засвоїти весь матеріал і що не вдасться якісно простежити виконання завдань. Можливість вибору підвищує мотивацію до навчання та радує. Це можна впровадити і у свої уроки: наприклад, діти могли або вирішувати завдання підвищеної складності, або працювати над проектом. Але вибір може бути різним. Можна запропонувати вибрати формат роботи: робити завдання одному, парі чи групі.

Ідея: розробіть "меню" навчальних завдань. Наприклад, «основна страва» — це вивчення нового матеріалу, і учні можуть подивитися відео на нову тему і виписати п'ять основних ідей, або прочитати параграф і зробити по ньому графічний конспект, або знайти старшокласника, який добре знає цю тему, і взяти у нього інтерв'ю (до речі, для цього вам потрібна база даних учнів-експертів). «На десерт» — варіанти підбиття підсумків: розробити логотип на тему уроку, або зробити пост у соціальних мережах з основною думкою уроку, або вигадати слоган.

3. Робіть початок і кінець уроку незвичайними, а середину — передбачуваною

Іноді вчителю здається, що його вважають працівником цирку: батьки обурюються, що процес не гейміфікований, діти скаржаться на нудні уроки. Але неможливо проводити уроки у форматі квесту чи гри. Навчання — це важкий процес, що вимагає напруги та уваги, і нам потрібно використовувати

таку структуру уроку, яка одночасно і розважатиме, і налаштовуватиме на серйозну роботу. Емоційний відгук викликають початок і кінець будь-якого заходу, тому подбайте про їхню нестандартність.

Ідея: почніть урок із загадки. Наприклад, у вас на столі може стояти чорна скринька, і учням треба вгадати, що всередині. Звичайно, там має бути річ, пов'язана із темою уроку. Або підготуйте цікаве питання. Наприклад, що важче: здута кулька чи надута?

Можна завершити урок трохи раніше, ніж дзвенить дзвінок, і дуже подобається ідея "Вихідного квитка". Це щось на кшталт невеликої перевіркової: лише одне питання, яке потребує розгорнутої відповіді.

Якщо початок і кінець уроку яскраві, в середині можна наслідувати план, який комфортний вам і знайомий учням.

Так, у ньому має бути заплановано кілька активностей та зміна діяльності, але він може повторюватися з уроку до уроку. Якщо учні звикнуть до рутинних процедур, їм не потрібно буде витрачати час на уроці, щоб зрозуміти, чого ви від них чекаєте.

4. Повторення: робіть урок за принципом казок Шехерезади

Почати урок із нової теми та закінчити вивчати її наприкінці уроку — погана стратегія. Навіть якщо учні все зрозуміють, навряд чи інформація надовго затримається у їхній пам'яті. Спробуйте тему, яку почали вивчати сьогодні, закінчити лише у середині наступного уроку. Таким чином учням буде простіше влитися у тему, і знання будуть міцнішими. Взагалі приділяйте особливу увагу повторенню.

Ідея: почніть урок із шести питань — нехай два питання будуть на тему, яку вивчали минулого місяця, два питання — на тему минулого тижня, і ще два — на тему минулого уроку. Пригадувати інформацію та думати про неї — найкращий спосіб міцно її запам'ятати.

5. Вчіть радіти помилкам

Робити помилки — єдиний спосіб чогось навчитися. Якщо ми хочемо завжди отримувати лише ідеально написані роботи, ми ніколи не ризикнемо дати посправжньому цікаві завдання. Якщо навчання йде в зоні комфорту, то всі учні писатимуть чудові роботи, але нічому не навчатися. Якщо ми вчимо в «зоні стресу» - даємо важкі завдання, і при цьому лаємося за помилки - теж нічого хорошого не вийде. Навчання має відбуватися у «зоні виклику» — якщо брати зарубіжну термінологію, або у зоні найближчого розвитку за Виготським. Це

означає, що питання мають бути посильними, але непростими. Наше завдання — так грамотно підібрати завдання, щоб учні мали і ситуацію успіху, і подолання труднощів. Відчуття «я можу впоратися із завданням» — безцінно, але лише у тому випадку, якщо завдання справді складне для учня. А складні завдання не можуть виходити з першого разу.

Ідея: на початку уроку напишіть на дошці складне питання та побудуйте навколо цього питання урок. Міркуйте разом з учнями і не соромтеся того, що вам теж непросто.

Привчіть дітей радіти помилкам та виправляти їх. Мотивуйте учнів та чекайте від них максимальної роботи.

6. Дозволяйте учням бути в ролі вчителів

Один із найкращих способів чимось навчитися — навчити іншого. Ми працюємо в класно-урочній системі, яка історично полягала в наступному: вчитель розповідає тему, і її розуміють лише деякі учні, які потім пояснюють тему однокласникам. Зараз ситуація «один зрозумів, інший ні» трапляється також часто, але взаємонавчання учнів вийшло з моди. Сильні швидкі діти не мають наміру нікому допомагати — часто їх цікавить лише власний успіх, і вони змагаються один з одним. А дехто навіть звинувачує вчителя в тому, що він перекладає на учнів свою роботу. Однак звичка оцінювати себе і допомагати іншим може бути навіть важливішою за предметні знання. Потрібно транслиувати ідею, що ми всі повинні допомагати один одному вчитися якнайкраще, а відсутність взаємної поваги учнів неприпустима. Під час рефлексії можна запропонувати питання: «Чи допоміг я сьогодні іншим учням краще зрозуміти матеріал?» Також важливо привчити дітей самостійно перевіряти свою роботу: відзначати вірні відповіді та виправляти неправильні. Суха інформація про кількість помилок марна без роботи над помилками.

Ідея: виведіть на екран фотографії двох робіт (не називаючи імен авторів)— нехай одна буде зроблена якісно, а інша недбало. Нехай діти самі складуть критерії гарної роботи та вирішать, що можна було покращити у слабкій.

7. Дбайте про те, щоб вам було цікаво на уроці

Здається, вигадали стільки методичних прийомів, ідей та розробок, що їх неможливо всі застосувати за одну вчительську кар'єру. У бажанні бути краще ми намагаємося охопити все і відчуваємо безсилля, коли усвідомлюємо неможливість цього. У той же час, якщо ми ніколи не пробуємо нічого нового, нам стає нудно. Ми дратуємося від того, що вже десять років пояснюємо те

саме, а семикласники все ще це не розуміють (так, семикласники змінюються, але від цього не легше).

Часто якщо ми наважуємося спробувати новий формат роботи, все йде наперед. Змиріться з тим, що на впровадження нового формату роботи потрібен час.

Ідея: проведіть урок, метою якого буде навчити новий формат роботи — нехай навіть на шкоду предметним знанням. Наприклад, ви хочете навчити дітей працювати у групі. Підготуйте детективну історію, відновити яку можна лише за тридцятьма підказками. Роздайте кожному учневі картку з підказкою та повідомте, що цю картку не можна нікому показувати, а також учням не можна вставати з місця. Скажіть, що учні мають 15 хвилин, щоб з'ясувати всі подробиці історії — якщо вони не впораються, вони програли. Нехай вони 15 хвилин намагаються налагодити комунікацію, а після цієї вправи самі запропонують правила взаємодії групи. Спробуйте нову техніку чи формат роботи не частіше одного разу на тиждень. Нехай це буде експеримент, результатами якого ви поділитесь з колегами в учительській чи соцмережах. За підсумками року ви матимете матеріал на цілу книжку з педагогіки з реальними кейсами.

І пам'ятайте: дуже важливо, щоби на уроці цікаво було вчителю.